

Hroby Portášů ve Valašské Bystřici

seriál
**HISTORICKÉ
UDÁLOSTI**

Jelikož nastal dušičkový čas, podíváme se dnes v našem putování po Valašsku na starý hřbitov ve Valašské Bystřici. Zde se před kostelem Nanebevzetí Panny Marie nachází hroby portášů z 18. století. Portášský zbor byl zřízen roku 1638 na příkaz císaře z řad věrných katolických Valachů, kteří měli jako lidé znalí hor stíhat zbojnické družiny. Portáši se osvědčili a po potlačení valašského povstání se z nich stali strážci zemské hranice mezi Moravou a Uherskem.

Postupně zbojnických družin v oblasti ubývalo a portáši se tak začali zaměřovat hlavně na potírání ryze kriminálních deliktů jako pašování. Portášský sbor fungoval až do roku 1830, kdy byl nahrazen četnictvem a finanční stráží.

Ve Velké Bystřici (na Valašsku byla přejmenována později) vznikl post portášského desátnictva roku 1766. Jeho velitelem byl po dlouhou dobu místní fojt Jiří Křenek. Po Křenkově smrti

roku 1791 velení převzal jeho syn Jan, později mladší syn Michal. Dochované hroby patří právě Jiřímu Křenkovi (1721-1791), a jeho synovi portášskému desátníku a kováři Ondřeji. Samotné hroby mají podobu dvou kamenných sarkofágů s vytesanými kříži a nápisy o pochovaných osobách. Nápisy jsou pro

oba hroby stejné: SMILVGTE SENADEMNAV ASPONWI PRZATELE MOGI (smilujte se nade mnou aspoň vy, přátelé moji). Rozdílné na náhrobcích jsou označení pochované osoby a data.

Před sarkofágy stojí kamenné pískovcové desky asi 15 cm silné, opracované v barokním slohu, na

jejichž vrcholku jsou umístěny lebky na zkřížených kostech. V lebkách jsou zasazeny železné kříže. Společně s hroby kněží patří k pozůstatkům původního starého hřbitova a zároveň jsou kulturní památkou chráněnou státem.

Pavel Mašlář, Muzeum regionu Valašsko